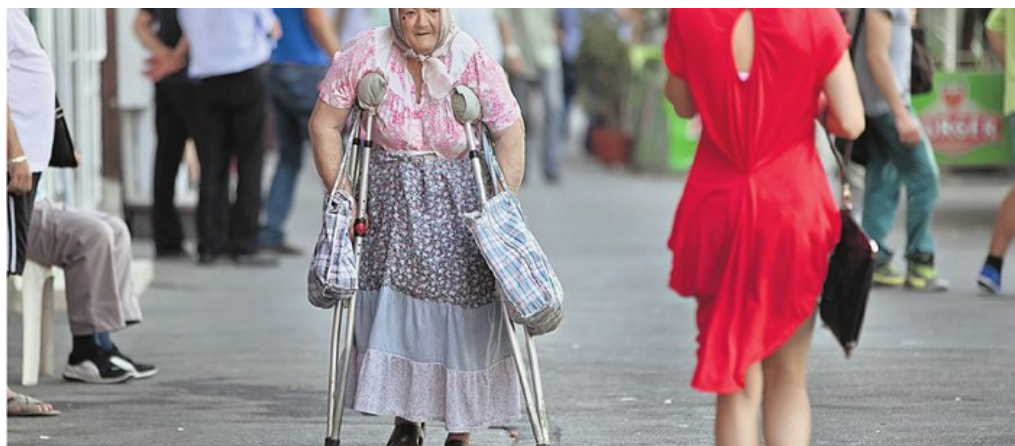

Vrije toelating Roemenen tast rechtsorde aan

In Roemenië is nog steeds veel werkloosheid en armoede. Reden waarom velen proberen elders in de EU een boterham te verdienen. |beeld AP / Vadim Ghirda

22 augustus 2013, 09:10

Gabor Landman voorzitter Stichting European Language Rights en woonachtig in Transsylvanië, het Hongaarssprekende deel van Roemenië

Minister Asscher heeft opzien gebaard met het dringende verzoek aan zijn Europese collegas van Sociale Zaken om de negatieve aspecten van het vrije verkeer van werknemers in de EU hoog op de agenda te zetten en die gezamenlijk aan te pakken. Wat Asscher misschien kan helpen, is dat Roemenië zijn eigen minderheden discrimineert.

Houders van een Roemeens paspoort mogen zich vanaf 1 januari 2014 vrij op de Nederlandse arbeidsmarkt begeven. Dit vrije werknemerschap zou echter moeten worden uitgesteld, omdat Roemenië niet aan zijn Europese verplichtingen voldoet. Zo doet het op grote schaal aan taaldiscriminatie.

Roemenië geeft sinds zijn toetreding tot de Europese Unie in 2007 op grote schaal paspoorten aan inwoners van de naburige voormalige Sovjetrepubliek Moldavië. Maar in de praktijk krijgen alleen Moldaviërs die zich Roemeenstalig verklaren z'n paspoort. Etnische Gaguzen, Russen, Bulgaren en Oekraïners blijven verstoken van een Roemeens paspoort. Hierdoor creëert Roemenië een ongelijkheid op grond van taal en etniciteit, zoals het dat ook al doet in het meertalige landsdeel Transsylvanië.

recht

Ik illustreer dit met een voorbeeld. In de Transsylvaanse stad Székelyudvarhely (Roemeens: Odorheiu Secuiesc), die voor 97 procent Hongaarsstalig is, wordt de autochtone bevolking in de praktijk als tweederangsburger behandeld, omdat hun taalrechten slechts symbolisch worden nageleefd in het openbaar. Een vergelijkbare situatie doet zich voor in de Moldavische plaats Begöz (Moldavisch: Beghioz), die voor 97 procent Gaguzisch is. Hier krijgen de 3 procent Roemeenstaligen privileges boven de autochtone bevolking, omdat ze zich vrijwillig Roemeenstalig verklaren. Zij verkrijgen daardoor het recht om in Nederland te werken, de anderen niet.

Volgens het basisverdrag tussen Hongarije en Roemenië (Timisoara 1996), het raamwerk ter bescherming van nationale minderheden (Straatsburg 1995), de Roemeense wet op het openbaar bestuur (2001) en het Europees charta van regionale talen is er officieel sprake van een vrij gebruik van de Hongaarse taal in Roemenië. Maar dat recht wordt feitelijk ontkend en ontmoedigd.

rechtsbeginselen

Hierdoor ontstaat er een situatie die op gespannen voet staat met Nederlandse rechtsbeginselen, zoals het discriminatieverbod en het gebod op het bevorderen van de internationale rechtsorde (resp. artikel 1 en artikel 90 van de Grondwet). Nederland heeft hier echter niet de bevoegdheid om op te treden, omdat het die bevoegdheid aan Europa heeft overgedragen.

Al in mei 2012 heeft de stichting European Language Rights in haar rapport Gebroken Beloften de minister van Buitenlandse Zaken geïnformeerd over het feit dat Roemenië Europese afspraken niet naleeft. Ook de Europese Commissie heeft in een rapport van 18 juli 2012 erkend, dat Roemenië niet aan de basisbeginselen van de rechtsstaat voldoet en ook niet aan de rechtsprincipes die ten grondslag lagen aan de toetreding tot de Europese Unie.

etnische stabiliteit

De taalrechten waren een directe waarborg voor vrede, stabiliteit en etnische harmonie en een fundament voor economische groei en integratie in Europa. Na het etnische echech in het voormalige Joegoslavië was het van groot belang dat er structurele etnische stabiliteit in de rest van die regio zou heersen. De taalrechten waren bovendien een voorwaarde om lid te worden van de Europese Unie.

De taaldiscriminatie waaraan Roemenië zich schuldig maakt, zou reden moeten zijn om het vrije werknemerschap van Roemeense staatsburgers voor onbepaalde tijd uit te stellen. Ook zou moeten worden bekeken in hoeverre er sprake is geweest van gewone corruptie bij de massale uitgifte van Roemeense paspoorten.

Copyright © 2016 Nederlands Dagblad, gerealiseerd door [Liones](#)